

Propheten Malachi.

Kap. 1.

Guds godhet. Israels nitarsamhet.

1. Detta är den tunga, som Herren talade mot Israel, genom Malachi*.

* den sista bland propheterna, samtida med Nehemia, hvilken han & Guds vägnar understödde i hans reformatoriska verksamhet (Neh. Kap. 13), såsom 100 år förut Haggai och Sacharja hade biträdt Serubabel och Josua.

2. Jag hafwer älskat eder, säger Herren. Så säga I: Hvarmed hafwer du älskat oss? Är icke Esau Jakobs broder? säger Herren; likväl hafwer jag älskat Jakob:

3. Och Esau hafwer jag hatat*, och hafwer gjort hans berg öde, och hans arf till boning för öfnens schakaler**.

* ringa ättat, åsidosatt. Jakobs och hans ätts företrädare framför Esau och hans ätt är en skänk af Guds fria nåd, som af Israel borde tackfamt erkännas. ** giftvit hans arfwebel, hans land, till pris åt sådana.

4. Och om Edom säga wille: Wi äro förderfwade*: dock wilje wi uppbygga igen det ödelagdt är; då säger Herren Zebaoth alltså: Om de bygga, så skall jag nederbryta: och det skall heta de fördömde landsändar**, och ett folk, på hvilket Herren är vred till ewig tid.

* ordagrant: sönderbräcka. ** egentligen: ödnens område.

5. Det skola edra ögon se, och I skolen säga: Herren är härlig utöfwer Israels landsändar*.

* öfwer hela jorden. Jakobs nådewal framför Esau ligger i öppen dag för hela werlden, i det Judasolket ännu är till, men af Edoms folk hwarken finnes namn eller spår.

6. En son skall hedra sin fader, och en tjenare sin herre: är jag nu Fader, hwar är min heder? Är jag Herre, hwar fruktar man mig? Så säger Herren Zebaoth till eder, I prestes, som mitt namn föraktet. Så sägen I då: Hvarmed förakte wi ditt namn?

7. Dermed, att I offren orent bröd* uppå mitt altare. Så sägen I: Hvarmed offre wi dig något orent? Dermed, att I sägen: Herrans bord** är föraktligt†.

* olagligt, underhaltigt offer. ** altare. † det är godt nog för Herren med det sämsta till offer (så sägen I med edra handlingar).

8. Och när I offren något det blindt är, så måste det icke heta ondt: och när I offren något det halt är eller krankt*, så måste det dock icke heta ondt. Bär det till din Förste**, menar du väl, att du skall tackas honom, eller att han will se uppå din person? säger Herren Zebaoth †.

* emot 3 Mos. 22, 20. ** ståthållaren i landet (för tillfället Nehemia). † och ändå menen I det vara godt nog för Herren Gud, som I icke wägen bjuda eder jordiske herre.

9. Så beder nu Gud, att han wille vara oss nådelig: ty detta är skedt af eder; menen I, att han skall se till eder person*? säger Herren Zebaoth.

* med välbehag, då I misaktet honom så, som skedt är och sker af eder.

10. Åh att dock någon ibland eder wille tillsluta dörrarne*, och I ingen eld willen upptända på mitt altare förgäfwes! Jag hafwer intet behag i eder, säger Herren Zebaoth, och spisoffer af edra händer är mig icke tackeligt.

* till templet, och hålla inne med alla offer, heldre än att offra så.

11. * Ty ifrån solens uppgång allt intill nedergången skall mitt namn härligt warda ibland hedningarna: och i alla rum skall rökwerk frambaras åt mitt namn, och rent spisoffer**: ty mitt namn skall härligt warda ibland hedningarne, säger Herren Zebaoth.

* Edra offer äro mig odumbärliga. ** En andelig dyrkan, trons och kärlekens offer, med bönnens rökwerk frambyret på alla jordens rum, skall en gång aflösa de utvärtes offren i Jerusalem.

12. Men I ohelgen det*, dermed att I sägen: Herrans bord är oheligt**, och dess inkomst är en föraktlig spis†.

* mitt namn. ** besudladt, orent: så stöten I altaret, som om det wore oheligt, då det likväl bör hållas i helgd, så länge de förberedande offren ännu bestå. † de offer, som inslyta till altaret, äro i edra ögon en föraktlig spis, god nog för Herren, men icke för eder själwa.

13. Och I sägen: Si, hvilken usel möda! Och I blåsen deråt*, säger Herren Zebaoth, och I offren det som rökwardt, halt och krankt är, och offren så spisoffer**: skulle sådant tackas mig från eder hand? säger Herren.

* till tecken af förakt; menande offertjeuften vara en otacksam möda, derför att den gaf dålig inkomst åt presterna, som wanwördligt för-

rättade offringarne af misshäje med Herren, af hvilken de väntat bättre tider än de närvarande, hvilka så illa svarade mot de genom Haggai uppväckt förhoppningar. ** och så afspisen I mig med den usla offergåfvan, i stället att enligt eder pligt afvisa alla olagliga offer.

14. Förbannad ware den bedragaren, den i sin hjord hafwer en hanne, och när han gör ett löfte, så offerar han Herranom det som icke duger*; ty jag är en stor Konung, säger Herren, och mitt namn är fruktadt ibland hedningarne.

* ända, fastän han har ett handjur, offerar ett sämre till tackoffer.

Kap. 2.

Prester och folk utroge. Rätt äkraskap.

1. Och nu, I prester, detta budet* gäller eder.

* att gifwa mitt namn ära, v. 2.

2. Om I det icke hören, eller läggen det uppå hjertat, så att I gifwen mitt namn ära, säger Herren Zebaoth; så skall jag sända en förbannelse ibland eder, och skall förbanna edra wälsignelser; ja, förbanna skall jag dem*, efter I icke wiljen lägga det uppå hjertat.

* hwar enda sådan wälsignelse, som eljest stolat tillfalla eder.

3. Si, jag skall banna eder säden*, och fasta träcken** uti edert ansigte, träcken af edra högtidsoffer, att I med densamma skolen bortförde warda †.

* att den ingen äring skall gifwa till edert och offrens underhåll.

** den ut offerdjurens inelshoor uttagna. † ordagrant: och den skall taga eder till sig, det är: I skolen med densamma utkastas utanför lägret; jemför 2 Mos. 29, 14.

4. Så skolen I då förnimma, att jag sådant bud till eder sändt hafwer, att detta skulle vara* mitt förbund med Levi**, säger Herren Zebaoth.

* till en warnande erinran om. ** det levitiska prestadömet.

5. Mitt förbund war med honom, till lif och frid*, dem gaf jag honom** till fruktan, och han fruktade mig och försträcktes † för mitt namn.

* 4 Mos. 25, 12. ** såsom bewefelsegrund till gudsfruktan. † böjde sig öbnjukt.

6. Sanningens lag* war uti hans mun, och der wardt intet ondt** funnet uti hans läppar: han wandrade fridsamt och redligen för mig, och omwände många ifrån synd.

* sann lära. ** wrång lagtolkning.

7. Ty prestens läppar skola bewara läran*, att man må befråga lagen af hans mun: ty han är en Herrans Zebaoths ängel**.

* egentligen: kunskapen. ** biddbärare.

8. Men I ären afwitne ifrån wägen, och hafwen förargat* många i lagen**; och hafwen brutit † Levi förbund, säger Herren Zebaoth.

* bragt på fall. ** genom falsk lära och ondt efterdöme. † eg.: förderfwat.

9. Derföre hafwer jag ock gjort*, att I föraktade och försmådade** ären för allt folket, efter I icke hällen mina wägar, och sen till personen i lagen †.

* eller: skall göra. ** egentligen: läge, förnedrade. † ären partisse i lagtillämpningen.

10. Hafwe wi icke alle en Fader*? Hafwer icke allt en Gud skapat oss? Gwi förakte wi då den ene

den andra**, och ohelge förbundet, som med våra fäder gjordt är †?

* den himmelfste, Matth. 23, 9. ** egentligen: äro trolöse mot hwarandra. † jälunda trolöse äfwen mot Gud den himmelfste Fadren, då wi upplösa syffonsförbundet i Israel, särskildt genom olagliga förbindelser med dem, som dyrka andra gudar, än den ende och sänne, v. 11.

11. Juda är worden trolös, och i Israel och i Jerusalem ske sthyggelser; ty Juda ohelgar Herrans helgedom*, den han älskar; och tager till äkta en främmande guds dotter**.

* Guds rike i Israel. ** Jemför Esra 9, 12. 10, 2. Neh. 13, 23.

12. Men Herren skall för hwar och en, som så gör, utrota utur Jakobs hyddor både wakaude och svarande*, samt med den, som Herranom Zebaoth spisoffer offerar.

* det är: hwar leswaude själ (i hans slägt), att der ingen skall wara qwar, som kan frambära offer åt Herren. Leviternas wakt-hållning i templet, hwarwid de ropa hwarandra an, synes ligga till grund för talefättet.

13. Och detta gören I för det andra: I öfwerhöljen Herrans altare med tårar och gråt och sukande*; så att jag icke mer kan se till spisoffret, eller något tacknämligt urdfå af edra händer.

* af de förstjutna Israeliska qwinorna, som inför Herrans altare klaga sin nöd.

14. Och så sägen I: Hwarföre? Derföre att Herren är ett wittne emellan dig och din ungdoms* hustru, mot hvilken du handlar trolöst, änskönt hon är din maka, hvilken du förpligtad är**.

* den från ungdomen med dig förnälba. ** ordagrant: och din förbundshustru, det är: genom äkta förbund med dig förenad.

15. Men gjorde icke så den ene* och hade likwäl anda öfrig?**. Ja, men hwad gjorde den ene? Han sökte den säden, som af Gud tillsagd war †. Derföre ser eder före med eder anda ††, och ingen ware trolös mot sin ungdoms hustru.

* Abraham. ** d. ä. hade det oaktadt Guds anda eller hög andebegäring i behåll. † handlade alltså icke af godtycke eller ond lusta, då han tog sig en bihustru, utan emedan han trodde det gudomliga löftet om Abrahams säden icke på annat sätt kunna uppfyllas. †† att I icke med eder anda förhynden eder emot Gud.

16. Ty jag hatar stilsmeska*, säger Herren Israels Gud, och att man öfwerhopar sin maka med orätt**, säger Herren Zebaoth. Derföre ser eder före, med eder anda, och warer icke trolöse.

* godtycklig äktenkapsstilmad; jemf. Matth. 19, 3. ** ordagrant: betäder med orätt sin klädnad, det är: makan, som bör wara med mannen så nära förenad, som klädnaden med kroppen.

17. I hafwen tröttat Herran med edert tal. Så sägen I då: Hwarmed hafwe wi tröttat honom? Dermed, att I sägen: Den der illa gör, han behagar Herranom, och han hafwer lust till sådana; eller hwar är nu Gud som straffar*?

* ordagrant: hwar är domens eller rättens Gud? Så knorrade de egenrättfärdige Judar, som ansågo hedningarnes lyda och Israels elände såsom ett bewis på Guds orättfärdighet. Denna vers sammanhänges med Kap. 3, se derstädes v. 5. 13. 14.

Kap. 3.

Föreljparen. Messias. Wättring af nuden.

1. Si, jag will utfända min ängel*, den der wägen för mig bereda skall; och med hast skall komma till sitt tempel** Herren, den I söken, och förbin-

dets Ängel †, den I begären: si, han kommer, säger Herren Zebaoth ††.

* budbärare, Messias förelöpare, Es. 40, 3. Matth. 11, 10 zc.

** Joh. 2, 13 ff. † förbundsmedlaren, Messias. †† men icke, såsom I egenrättfärdige af Juda honom söken och åstunden, till att straffa hedningarna; ty Judar som hedningar kunna endast genom bättringens tränga port ingå i Guds rike.

2. Men ho kan lida hans tillkommelses dag? Och ho skall bestå, då han låter sig se? Ty han är lifasom en smältares eld, och såsom waskares såpa*.

* en sofrande och renande straffdom skall han utföra.

3. Han skall sitta och smälta och rena silfret; han skall rena Levi söner*, och luttra dem, lifasom silfwer och guld: så skola de då offra spisoffer uti rättfärdighet** Herranom.

* Jemför Kap. 2. ** rent spisoffer, såsom de omvände af hedningarne, Kap. 1, 11. Jemför Ap. G. 6, 7. Men sluttupphyllelsen förestår ännu, Rom. 11.

4. Och Juda och Jerusalem's spisoffer skall wäl behaga Herranom, lifasom fordomdags och i de förre år*.

* t. eg. under David, fastän i annan form.

5. Och jag skall nakas eder till dom*, och skall vara ett snart** wittne † mot de trollkarlar, horfkarlar och menedare, och emot dem, som wäld och orätt göra mot dagakarlens ††, enkau och den faderlöse, och förtrycka främlingen, och icke frukta mig, säger Herren Zebaoth.

* öfwer de obofärdige bland eder sjelfwe, och icke blott bland hedningarne. ** alltså icke dröjande, såsom I knoten uti egenrättfärdighet, Kap. 2, 17; ty när domen går öfwer eder sjelfwe, skall den wäl nog synas eder för snar. † och hämnare, Kap. 2, 14; ty straffet bär wittne om skulden. †† egentligen: wäldföra dagakarlens lön.

6. Ty jag är Herren, som icke förändras*; och I, Jakobs barn, skolen icke allesamman förgås**.

* är Jeshowah, den oföränderlige, trofaste, Rom. 11, 29. Israels nådewal upphäwes ej genom den luttrande straffdomen, utan befastas. ** icke tillintetgöras genom min tuktan, utan föräblas till ett älta Israel.

7. I hafwen allt ifrån edra fäders tid afwikit ifrån mina bud, och icke hållit dem. Så omwänder eder nu till mig, så will jag och wända mig till eder, säger Herren Zebaoth. Så sägen I då: Hwarutinnan skole wi omvända oss?

8. Är det rätt, att en menniska beswiker Gud, såsom I beswiken mig? Så sägen I då: Hwarmed beswike wi dig? Med tionde och häfoffer*.

* dem I förhållen till förfång för mitt tempel och dess tjenare, dermed I förnärmen mig och bewisen, att tuktan till bättring göres eder behof.

9. Derföre ären I och förbannade*; ty I beswiken mig allesamman**.

* så att der är ingen wälsignelse i landet, utan idel brist och nöd.

** allt folket (got), den förderfwade stora massan, i motsats mot de frommes lilla hop, v. 16.

10. Men förer mig tionden allesammans uti min tiondelada, att i mitt hus må spis vara: och bespröfwer mig härutinnan*, säger Herren Zebaoth, om jag och icke upplåter eder himmelens fenster, och gjuter wälsignelse neder tillfyllest**.

* eller: härmed. ** ordagrant: till icke nog, det är: till mer än nog, till öfwerflöd.

11. Och jag will för eder näpja frätaren*, att han icke skall förderfwa frukten på marken, och

att winträdet på fältet icke skall vara eder ofruktfamt, säger Herren Zebaoth;

* gräshoppa.

12. Så att alle hedningar skola prisfa eder saliga: ty I skolen vara ett kosteligt land*, säger Herren Zebaoth.

* ordagrant: ett wälbehagets land.

13. I talen hårdeligen mot mig*, säger Herren. Så sägen I då: Hwad tale wi mot dig?

* Jemför Kap. 2, 17.

14. I sägen: Det är förgäfwes, att man Gudi tjenar, och hwad batar det, att wi hålle hans bud*, och före ett strängt lefwerne** för Herranom Zebaoth.

* ordagrant: tage vara på hans wakt. ** egentl.: gå i swart, i sorgdrägt (såsom de der fasta och spåka sig). Jemför Es. 58, 2, 3.

15. Derföre prise wi de stolte*: ty de ogudaktige wäro till**, de försöka Gud, och gå dock frie.

* de stolte, öfwermodige, fräcke syndare (hwarmed åhystas hedningarne). ** ordagrant: uppbyggas, det är: förloftas.

16. Då bespråkade sig de som Herran frukta*, den ene med den andre: och Herren märkte och hörde det, och der wardt en tänkeskrift inför honom skrifwen, för dem** som frukta Herran, och tänka uppå hans namn.

* den lilla hopen af werkligt fromma, som gifwer Gud rätt emot de knorrande stryktare. ** dem till godo. Det bildliga talesättet upplyses af jeben hos Perserna, att de som gjort sig förtjenta af konungen, antecknades i en minnesbok, för att i sinom tid belönas, Es. 6, 1.

17. Och de skola, säger Herren Zebaoth, vara min egendom på den dagen, den jag göra skall; och jag will skona dem, lifasom en man skonar sin egen son, den honom tjenar.

18. Och I skolen deremot åter se, hwad för en åtskillnad är emellan den rättfärdige och den ogudaktige, och emellan den som Gudi tjenar, och den som honom icke tjenar.

Kap. 4.

Herrans tillkommelses dag, förherred af den andre Elias.

1. *Ty si, den dag** kommer, som brinna skall lifasom en ugn: så skola då alle stolte och ogudaktige vara halm, och den tillkommande dagen skall upptända dem, säger Herren Zebaoth, och skall lemna dem hwarken rot eller qwist.

* I hebreiska texten fortsättes här Kap. 3 med v. 19–24. ** Christi tillkommelses dag wid slutet af gamla förbundets tidehvarf, då domen som i Israel affilde onda och goda afflutades i stort, såsom det skall se i ännu förre mått öfwer både Judar och hedningar wid den christliga werldsåldrens slut och Christi andra tillkommelse.

2. Men eder, som mitt namn frukten, skall uppgå rättfärdighetens sol* och salighet** under hennes wingar †; och I skolen gå ut, och springa lifasom gödde kalfwar ††.

* den rättfärdiggörande nådens sol i Christi person, Jer. 23, 6. Luc. 1, 78. ** eg.: läkebom. † strålar, wärmande, wedergwidande och upplifwande såsom den ruswande fogelns wingar, Matth. 23, 37. †† I skolen gå ut, och hoppa zc., det är: I skolen försättas i frihet, och glade vara i denna frihet, såsom utsläppte ur fångelsens mörker på gröna solbelysta ångar: jemför Luc. 21, 28.

3. Och I skolen trampa uppå de ogudaktiga; ty de skola warba, till aska* under edra fotblad på den dagen, den jag göra skall, säger Herren Zebaoth.

* jemför b. 1.

4. Kommer ihåg Mose min tjenares lag, den jag honom befallde på det berget Horeb till hela Israel, samt med bud och rätter*.

* Genom trogen och frivillig lydnad för Guds lag i gamla förbundet förberede sig Israel på emottagandet af saligheten i det nya.

5. Si, jag skall sända eder den profheten Elia*, förr än den store och försträclige Herrans dag kommer.

* en i Elia anda och kraft uppträdande botpredikant och vägröbjare för Messias, Matth. 11, 14. 17, 11. Luc. 1, 17.

6. Han skall omvända fädernas hjerta till barnen, och barnens hjerta till fäderna*: på det jag icke skall komma, och slå jorden med spillgifning**.

* återföra de fromme patriarkernas sinnesart till deras efterkommande, och föra desse tillbaka till likhet med de förre. De som sålunda läto återföra sig, utgjorde den frälsta qwarleswan af Juda, tillöft med de frälste af hedningarne, hos hvilka genom uruppenbarelsens upplifwande och förklaring uti evangelium det brustna bandet med den fromma urtiden lifaledes återknöts. ** bann, oåterkallelig förbannelse och allmän förstöring; men en sådan är det som christendomen will och skall förebygga.

